

Kirkollishallituksen istunto 26.1.2026 Pöytäkirja nro 1/2026

Aika: 26.1.2026 klo 13.30 – 14.51
Paikka: Oulun hiippakunnan tilat, Nummikatu 30 b 17, 90100 Oulu
Läsnä: Metropoliitta **Arseni** (puheenjohtaja), piispa **Sergei**, rovasti **Mikko Sidoroff**, **Matti Tolvanen** (etäyhteydellä), **Ritva Bly** (etäyhteydellä), **Tanja Leskinen**

Poissa: Arkkipiispa **Elia**, **Peter Saramo**

Esittelijät: Palvelukeskuksen johtaja **Jari Rönkkö**, palvelukeskuksen lakimies **Jouni Heino**

Sihteeri: Jouni Heino

Puheenjohtaja § 1 Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen, minkä jälkeen pidettiin alkuhartaus.

Puheenjohtaja § 2 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Esitys:
Kokous todetaan laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Käsittely:

Puheenjohtaja totesi, että kokous on laillisesti koolle kutsuttu. Hänen tiedusteltua, sopiiko kaikille, että Matti Tolvanen ja Ritva Bly osallistuvat kokoukseen etäyhteydellä, puheenjohtaja totesi kokouksen myös päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Puheenjohtaja**§ 3****Pöytäkirjan tarkastajat****Esitys:**

Pöytäkirjantarkastajiksi ehdotetaan valittavaksi Mikko Sidoroff ja Tanja Leskinen.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Puheenjohtaja**§ 4****Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen****Taustaa:**

Kirkollishallituksen jäsenille oli lähetetty esityslista 1/2026 liitteineen 19.1.2026.

Käsittely:

Ritva Bly totesi, että kokouksessa 18.12.2025 on päätetty, että hiippakuntarakenteen muutostarpeiden selvittämiseksi asetetun työryhmän täydentämistä käsitellään seuraavassa kirkollishallituksen kollegion istunnossa. Hän ehdotti asian käsittelemistä esityslistan kohdassa 12 Muut asiat. Hän ehdotti myös, että Muissa asioissa käsitellään ortodoksisen kirkon edustajan valitseminen Kolttakulttuurisäätiön hallitukseen pastori Heikki Harvolan ilmoitettua eroavansa hallituksesta 8.1.2026 alkaen.

Puheenjohtaja totesi, että kirkollishallitus on yksimielisesti Ritva Blyn ehdottamien asioiden käsittelemisen kannalla esityslistan kohdassa Muut asiat.

Päätös:

Toimitettu esityslista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi. Muissa asioissa päätettiin käsitellä hiippakuntarakenteen muutostarpeiden selvittämiseksi asetetun työryhmän täydentäminen sekä ortodoksisen kirkon edustajan valitseminen Kolttakulttuurisäätiön hallitukseen.

Palvelukeskuksen johtajan esittely

§ 5

Kirkkokunnan yleisen kirjaston kirjakokoelman järjestäminen ja sijoittaminen

Taustaa:

Itä-Suomen yliopiston kirjasto on ilmoittanut, että sen hallussa olevan Suomen ortodoksisen kirkon yleisen kirjaston laina-aika päättyy vuoden 2025 lopussa, minkä vuoksi kokoelman tulevasta sijoittamisesta on tehtävä päätös. Kirjakokoelma on siirretty Joensuuun vuonna 1992 ja sen alkuperäisenä tarkoituksena oli palvella ortodoksista seminaaria sekä yliopiston teologista opetusta.

Kokoelmassa on noin 3 500 nidettä sekä noin 40 sarjaa ja lehteä. Yli puolet aineistosta on luetteloitu ja loppuosa on edelleen luetteloimatta. Kokoelma sisältää muun muassa runsaasti 1800-luvun venäjänkielistä teologista ja liturgista kirjallisuutta, osin historiallisesti ja kirkon identiteetin kannalta merkittävää aineistoa, josta osa on aikanaan evakuoitu Sortavalasta. Käyttöaste yliopistokirjaston lukusalissa on ollut vähäinen.

Valmistelussa on arvioitu kirjakokoelman säilyttämiseen ja jatkokäsittelyyn liittyviä vaihtoehtoja. Näissä on noussut esiin sekä kokoelman kulttuurihistoriallinen arvo kirkolle, että käytännön kysymykset tiloista, luetteloinnista ja resurssien järjestämisestä.

Esitys:

Kirkollishallitus päättää, että kirkkokunnan yleisen kirjaston kirjakokoelma siirretään kokonaisuutena Suomen ortodoksisen kirkon haltuun.

Tämän jälkeen kokoelma luetteloidaan loppuun paikan päällä ja siitä seulotaan pois yleisistä kirjastoista laajasti saatavilla oleva aineisto. Työ toteutetaan harjoittelijoiden voimin kirkkomuseon työnohjauksessa myös Kuopion ja Karjalan hiippakunta on lupautunut antamaan osaamistaan tehtävän läpiviemiseksi.

Perustelut:

Kirjakokoelma muodostaa osan Suomen ortodoksisen kirkon historiallista muistia ja identiteettiä. Kokoelman säilyttäminen kirkon hallussa turvaa sen, että kirkolle merkityksellinen teologinen, liturginen ja kulttuurihistoriallinen aineisto ei hajaannu tai katoa pysyvästi. Erityisesti vanha venäjänkielinen kirjallisuus on aineistoa, jota ei välttämättä ole saatavilla muissa Suomen kirjastoissa.

Kokoelman luetteloinnin loppuunsaattaminen ja aineiston seulonta mahdollistavat tietoisuuden lisääntymisen kokoelman sisällöstä sekä sen, että säilytettävä aineisto rajautuu kirkon kannalta merkityksellisiin teoksiin. Samalla yleisistä kirjastoista laajasti löytyvä aineisto voidaan poistaa kokoelmasta hallitusti.

Työn toteuttamiselle on käytännölliset edellytykset, sillä Karjalankadulla on vielä käytettävissä soveltuvat tilat luettelointityötä varten sekä hyllyt säilytettävälle kirjoille. Harjoittelijoiden käyttäminen kirkkomuseon työnohjauksessa mahdollistaa työn tekemisen kustannusneutraalisti ja asiantuntevasti.

Tulevaisuudessa kirjakokoelma ja säilytyshyllyt voidaan siirtää harkitusti kirkon toiminnan kannalta soveltuviin tiloihin sen mukaan, miten kokoelman käyttö ja säilytystarpeet kehittyvät.

Näillä perusteilla kirjakokoelman siirtäminen kirkon haltuun ja sen hallittu järjestäminen on perusteltua sekä kirkon kulttuuriperinnön säilyttämisen, että käytännön toteutettavuuden näkökulmasta.

Muutettu esitys:

Kirkollishallitus päättää, että kirkkokunnan yleisen kirjaston kirjakokoelma siirretään kokonaisuutena Suomen ortodoksisen kirkon haltuun. Kokoelman seulonta tehdään kirkon omana työnä.

Muutetut perustelut:

Poistetaan perusteluiden 3. kappaleen lopusta maininta harjoittelijoiden käyttämisestä kirkkomuseon työnohjauksessa.

Päätös:

Muutetun esityksen ja muutettujen perusteluiden mukaisesti.

Palvelukeskuksen johtajan esittely

§ 6

Kasvatuksen ja koulutuksen toimen täyttölupa

Taustaa:

Kasvatus- ja koulutuspäällikkö on irtisanoutunut tehtävästään 1.8.2025 alkaen. Kasvatusasiain koordinaattorin toimi aloitettiin 1.8.2008. Taustalla olivat muutokset koululainsäädännössä. Uskonnonopetuksen järjestämisen velvoite muuttui. Aikaisemmin ortodoksista uskontoa tuli järjestää, mikäli koulussa oli kolme Suomen ortodoksiseen kirkkoon kuuluvaa oppilasta. Tuolloin kirkolla oli omia keskushallinnon palkkalistoilla olevia opettajia ja lähes kaikki uskonnonopettajat saivat osan palkasta seurakunnalta. Kirkko piti uskonnonopetusta tärkeänä ja halusi turvata sen kaikilla luokka-asteilla silloin kun opetuksen järjestämisen velvoite ei täyty.

(muutettu:)

Suomen Ortodoksisten Opettajien Liiton aloitteesta ja budjetin antaman mahdollisuuden myötä kasvatusasiain koordinaattorin toimi perustettiin valvomaan uskonnonopetuksen ja huoltajien etuja sekä hoitamaan muuta kirkon kasvatus- ja nuorisotyötä keskushallinnon tasolla.

Kirkon kasvatuksen- ja koulutuksen toimialueen tehtäviin ovat kuuluneet kirkolliskokouksen päättämät vastuut, jotka ovat asiayhteyden ja työn kokonaisuuden vuoksi koottu tälle toimialueelle, vaikka niitä ei ole erikseen osoitettu kasvatuksen ja koulutuksen alueelle. Tehtävänkuvaa päivitetään uuden tilanteen mukaiseksi. Keskeinen osa tehtävää on uskonnonopetukseen liittyvä edunvalvonta, opettajien työn tukeminen sekä opetuksen järjestämiseen liittyvä neuvonta. Vaikuttamistyötä tehdään yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, ja samalla selvitetään mahdollisuuksia tiivistää yhteistyötä Helsingin seurakunnan opetustoimen kanssa. Ortodoksisten nuorten liitolle pyritään keskittämään nuorisotyöhön liittyvän lainsäädännön seuranta ja tiedottaminen. Työelämäopintojen kokonaisvastuu kuuluu tälle toimialueelle, rekrytointia tehtäessä valittavan henkilön kysy koulutuksen suunnitteluun tulee huomioida. Tavoitteena on tiivistää tässä asiassa yhteistyötä Valamon opiston kanssa. Kasvatuksen- ja koulutuksen työntekijä vastaa myös esittelyistä kirkollishallitukselle sekä oman alan lausuntojen valmistelusta ministeriöille ja muille tahoille, jatkossa entistä enemmän asiantuntijayhteistyössä.

Toimialueelle kuuluu järjestöjen sopimusten valvonta ja uudistaminen, joita kehitetään pysyvämmiksi ja raportointipohjaisiksi. Pienten järjestöjen avustusten hallinnointi on siirtynyt palvelukeskuksen johtajalle. Sen sijaan diakoniaan liittyvien asioiden seuranta, tuki sekä diakonia-avustusten ja rahastoapurahojen hallinnointi ja esittely säilyvät kasvatuksen- ja koulutuksen toimialueen vastuulla, samalla kun selvitetään yhteistyömahdollisuuksia Helsingin seurakunnan diakoniatöiden kanssa.

Lisäksi tehtävään kuuluu toimialueeseen liittyvien kirkolliskokousaloitteiden valmistelu, päätösten toimeenpanon edistäminen sekä erilaisten selvitysten, ja kyselyiden organisointi. Näitä tehtäviä on tarkoitus siirtää osittain yliopiston hoidettavaksi. Vuonna 2023 käyttöön otettu nimike kasvatus- ja koulutuspäällikkö muutetaan kirkolliskokouksen päätöksen mukaisesti kasvatuksen- ja koulutuksen koordinaattoriksi.

Esitys:

Kirkollishallitus myöntää täyttöluvan kasvatuksen- ja koulutuksen koordinaattorin tehtävän täyttämiseen määräaikaisena tehtävänä vuoden 2028 loppuun. Rekrytointi suoritetaan yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston teologian osaston kanssa. Tehtävä jaetaan 60-prosenttisesti kirkon vastuulle ja 40-prosenttisesti yliopistolle, näin ollen tehtävä on osa-aikainen. Tehtävässä sovelletaan monipaikkatyön periaatteita, eikä tehtävän hoitaminen ole sidottu mihinkään paikkakuntaan. Hakukuulutus tehtävään tehdään välittömästi ja henkilövalinnan tekee kirkollishallitus. Toimenkuvaa rajataan ja täsmennetään siten, että pääpaino on uskonnon opetuksen tukemisessa, kasvatuksessa ja koulutuksessa sekä kirkollishallituksen päätösten valmistelussa ja kirkolliskokouksen päätösten toimeenpanon edistämisessä.

Tai

Kirkollishallitus myöntää täyttöluvan kasvatuksen ja koulutuksen koordinaattorin tehtävän täyttämiseen. Työsuhde on toistaiseksi voimassa oleva ja kokoaikainen. Tehtävässä sovelletaan monipaikkatyön periaatteita, eikä tehtävän hoitaminen ole sidottu mihinkään paikkakuntaan. Hakukuulutus tehtävään tehdään välittömästi ja henkilövalinnan tekee kirkollishallitus. Toimenkuvaa rajataan ja täsmennetään siten, että pääpaino on uskonnon opetuksen tukemisessa, kasvatuksessa ja koulutuksessa sekä kirkollishallituksen päätösten valmistelussa ja kirkolliskokouksen päätösten toimeenpanon

Päätöksen perustelut:

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vastuuhenkilö hoitaa hyvin laajaa ja pirstaleista työkenttää ja toimii monien kirkon ulkopuolisten yhteistyökumppaneiden kanssa. Kirkko on julkisoikeudellinen toimija, jonka on kyettävä vastaamaan jäsenistölle ja valtionhallintoon päin asiantuntevasti myös kasvatus- ja koulutuskysymyksissä. Demokraattisen päätöksenteon keskeinen elementti on päätösten toimeenpano. Jos kirkolla ei ole riittäviä resursseja päätöksenteon toimeenpanoon koko demokraattinen prosessi vaarantuu.

Suomessa uskonnonopetus järjestetään koulussa verovaroin. Ortodoksisten oppilaiden opetus ei kuitenkaan aina toteudu toivotulla tavalla, minkä vuoksi myös ortodoksisella kirkolla tulee olla oma edunvalvoja auttamassa huoltajia ja opettajia ongelmatilanteissa. Ortodoksiseen uskonnonopetukseen osallistuu lähes 3 prosenttia oppilaista, vaikka Suomen ortodoksisen kirkon jäsenmäärän mukaan heitä on vain 1 prosentti. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) teki tiedonkeruun vuonna 2023, jolloin ortodoksien

määräksi laskettiin 1,8 prosenttia. Kun tähän lukuun lisätään maassa olevat ukrainalaiset ortodoksiset oppilaat, prosenttimäärä nousee lähelle kolmea.

Suomessa koulu on vastannut ortodoksien uskonnonopetuksesta noin 150 vuotta. Kirkko hoitaa katekumeeniopetuksen, mutta uskonnollisen yleissivistyksen antaminen oppilaan oman uskonnon lähtökohdista on kuulunut koululle. Opetushallituksen työryhmän (2023–2025) selvityksen mukaan vähemmistökatsomusten asemaan ei esitetä suuria muutoksia lähitulevaisuudessa, kuitenkin nyt vastuuministeri on esittämässä uutta selvitystä yhteiseen katsomusaineeseen siirtymisestä. Kirkko tarvitsee edelleen henkilön keskushallintoon hoitamaan uskonnonopetukseen liittyviä laillisuuskysymyksiä perheiden ja opettajien tueksi. Kasvatuksen- ja koulutuksen koordinaattori auttaa myös kouluja opetusjärjestelyihin liittyvissä kysymyksissä.

Liitteet: Muistio, liite 6.

Muutettu esitys:

Kirkollishallitus myöntää täyttöluvan kasvatuksen ja koulutuksen koordinaattorin tehtävän täyttämiseen määräaikaikaisena tehtävänä vuoden 2028 loppuun. Rekrytointi suoritetaan yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston teologian osaston kanssa. Tehtävä jaetaan 60-prosenttisesti kirkon vastuulle ja 40-prosenttisesti yliopistolle, näin ollen tehtävä on osa-aikainen. Tehtävässä sovelletaan monipaikkatyön periaatteita, eikä tehtävän hoitaminen ole sidottu mihinkään paikkakuntaan. Hakukuulutus tehtävään tehdään välittömästi ja henkilövalinnan tekee kirkollishallitus. Toimenkuvaa rajataan ja täsmennetään siten, että pääpaino on uskonnon opetuksen tukemisessa, kasvatuksessa ja koulutuksessa sekä erityisesti kirkollishallituksen esitysten valmistelussa ja kirkolliskokouksen päätösten toimeenpanon edistämisessä.

Muutetut perustelut:

Korvataan perusteluiden 2. kappaleessa oleva lause”...myös ortodoksisella kirkolla tulee olla oma edunvalvoja auttamassa huoltajia ja opettajia ongelmatilanteissa” lauseella ”...myös ortodoksisen kirkon tulee huolehtia uskonnonopetuksen laillisuusvalvonnasta.”

Päätös:

Muutetun esityksen ja muutettujen perusteluiden mukaan.

Palvelukeskuksen lakimiehen esittely

§ 7

Oikaisuvaatimus Kuopion ortodoksisen seurakunnan seurakunnanneuvoston 30.10.2025 pöytäkirjan 7 §:n kohdalla tekemään päätökseen koskien kristinoppileirien järjestämispaikkaa

Päätöksellään 30.10.2025 seurakunnanneuvosto on päättänyt järjestää kristinoppileirit muualla kuin Puroniemen leirikeskuksessa. Puroniemen ystävät ry:n (jäljempänä Yhdistys) oikaisuvaatimus 19.11.2025 liitteineen on **7 a-e**.

Oikaisuvaatimus:

Yhdistys vaatii oikaisuvaatimuksessa ja sen liitteissä mainituin perustein seurakunnanneuvoston päätöksen kumoamista ja asian uudelleen käsittelyä siten, että otetaan huomioon Tervon kunnan ympäristöhuollon suorittama tarkastus 29.7.2025 tilojen turvallisuudesta ja terveellisyydestä terveydensuojelun näkökulmasta.

Oikaisuvaatimuksen mukaan päätöksen perusteluna on käytetty sisäilmaongelmia, vaikka terveystarkastajan raportin mukaan niitä ei esiinny. Seurakunta on siten Yhdistyksen mukaan tulkinnut terveystarkastajan raporttia väärin, mistä aiheutuu myös mainehaittaa Puroniemelle.

Lisäksi Yhdistys katsoo, että sille on 13 vuotta kestäneen pitkän ja hyvän yhteistyön perusteella syntynyt oikeutettuja odotuksia tulevaisuuteen nähden. Yhdistyksen talous perustuu paljolti sen Kuopion ortodoksisen seurakunnan neljästä leiristä saamiin tuloihin.

Edelleen Yhdistys vaatii virheellisiin tietoihin perustuvan neuvoston pöytäkirjan poistamista seurakunnan verkkosivuilta Puroniemen leirikeskusta koskevalta osin.

Seurakunnanneuvoston lausunto:

Lausunnossaan 8.1.2026 seurakunnanneuvosto (**liite 7f**) toteaa, että Yhdistyksen kanssa on neuvoteltu 23.10.2025 kristinoppileirien pitopaikan siirrosta Puroniemen leirikeskuksesta muualle. Tapaamisen muistio, Tervon kunnan ympäristöterveyspalveluiden 29.7.2025 raportti, seurakunnan tekemä reklamaatio vuodelta 2021 sisäilmaongelmista sekä seurakunnan nuorisotiimin vastine ovat olleet mukana neuvoston jäsenille toimitetussa kokousaineistossa. Asiasta on päätetty neuvoston kokouksessa 30.10.2025

Leirien pitopaikan siirtämisen perusteena on seurakunnan lausunnon mukaan ollut pääasiallisesti kokemukset sisäilmaongelmista, joista seurakunta on kirjallisesti reklamoinut Yhdistykselle ensimmäisen kerran vuonna 2021. Koetut oireet ovat seurakunnan mukaan

jatkuneet Yhdistyksen suorittamista korjaustoimenpiteistä huolimatta, mm. kesällä 2025 järjestetyn kristinoppileirin osanottaja oli joutunut keskeyttämään leirin kokemiensa oireiden vuoksi.

Yhdistyksen mukaan nuorisotiimin neuvostolle toimittamassa kirjelmässä terveystarkastajan raportin tietoja on muutettu virheellisiksi siten, että tiedot ovat Puro Niemelle haitallisia. Tämän johdosta neuvosto toteaa, että kirjelmässä esitetyt tulkinnat olivat osin virheellisiä, mutta raportin tietoja ei ole muutettu. Kirjelmässä oli esim. tulkittu vastaisen varalla annettuja suosituksia havaituiksi puutteiksi. Seurakunnan neuvoston mukaan virheellisillä tulkinnoilla ei kuitenkaan ole ollut vaikutusta neuvoston tekemään päätökseen.

Seurakunnan neuvosto toteaa koettujen sisäilmaongelmien ohella lausunnossa 8.1.2026 mainittuihin asiantuntijalähteisiin perustuen, että sisäilmamittausten ja koettujen oireiden välistä suoraa yhteyttä on joskus vaikea todentaa. Työnantajan on kuitenkin otettava vakavasti koetut ongelmat, vaikka niiden syytä tai alkuperää ei tarkasti voikaan selvittää.

Neuvoston päätöksen perustana ei siten ole ollut vakava epäily Puro Niemien tilojen rakenteellisista terveyshaitoista, vaan kokonaisvaltainen arviointi, jossa on huomioitu monipuolisten selvitysten lisäksi seurakunnan työntekijöiden kokemukset sekä seurakunnan mahdollisuudet järjestää kristinoppileirejä eri paikoissa.

Oikeudellinen arviointi:

OrtKJ 94 §:n mukaan seurakunnan neuvoston tehtävänä on mm. yleisesti johtaa seurakunnan toimintaa ja toimia seurakunnan tehtävän toteuttamiseksi sekä huolehtia seurakunnan kirkkomusiikki-, kasvatus-, ja diakoniatoinnin sekä seurakunnan tiedotustoiminnan järjestämisestä. Tämän toimivaltansa nojalla seurakunnan neuvosto on kokouksessaan 25.10.2025 tehnyt päätöksen kristinoppileirien pitämisestä muualla kuin Puro Niemien leirikeskuksessa.

Ennen päätöksentekoa viranomaisen tulee hallintolain (434/2003) 31 §:n nojalla huolehtia asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Seurakunnan asiassa hankkimat selvitykset ja Yhdistyksen kuuleminen käyvät selville seurakunnan lausunnosta.

Seurakunnan päätöksenteon taustalla ovat olleet tilanteen kokonaisarviointiin perustuen leirikeskuksen tiloissa koetut sisäilmaongelmat sekä toiminnalliset näkökohdat yhteistyön laajentamisesta muihin seurakuntiin kristinoppileirien pidossa. Seurakunnan päätöksenteon on siten katsottava perustuneen asiallisiin syihin.

Kyseessä on katsottava olleen seurakunnan vuotuisen toiminnan suunnitteluun liittyvä päätöksentekotilanne. Tällainen yhteistyö voi olla pitkäkestoistakin, kuten tilanne on

seurakunnan ja Yhdistyksen välillä ollut. Seurakunnan on katsottava toimineen asiassa myös hyvissä ajoin, kun se on syksyllä 2025 ottanut Yhdistyksen edustajiin yhteyttä kristinoppileirien pitopaikan siirtoasiasta.

HL 6 §:n mukaan viranomaisten toimien on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia. Luottamuksensuojan saaminen edellyttää Mäenpään mukaan (Mäenpää, Hallinto-oikeus, Helsinki 2023, s. 172), että yksityisellä on oikeutettuja odotuksia, jotka perustuvat oikeusjärjestykseen.

Seurakunnan ja Yhdistyksen välinen yhteistyö perustuu seurakunnan vuotuisen toiminnan suunnitteluun, mikä sisältää myös kristinoppileirien pitopaikasta päättämisen. Osapuolten välillä ei ole esitetty eikä väitetty olleen sopimusta tai muuta sitoumusta, jota seurakunta olisi rikkonut.

Esitys:

Oikaisuvaatimus hylätään.

Perustelut:

OrtL 99 §:n 1 momentin mukaan kirkon, seurakunnan ja luostarin viranomaisen hallintoasiassa tekemään päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen kirkollishallitukselle.

OrtL 102 §:n 1 momentin mukaan oikaisuvaatimuksen saa tehdä mm. se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*).

Kyseessä on katsottava olleen seurakunnan vuotuisen toiminnan suunnitteluun liittyvä päätöksenteko. Seurakunta on ennen päätöksentekoa huolehtinut asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset viranomaisen tulee HL 31 §:n edellyttämällä tavalla.

Yhdistykselle ei myöskään ole näytetty syntyneen asiassa sellaisia HL 6 §:n mukaan oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia, joita seurakunta olisi velvollinen suojaamaan. Seurakunnan on siten katsottava toimineen sille lain mukaan kuuluvan harkintavaltansa puitteissa kristinoppileirien pitopaikoista päättäessään.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Merkittiin pöytäkirjaan, että esityslistan liitteen 7d nimi korjataan nimeksi Kirjeenvaihto sisäilmatilanteesta.

Palvelukeskuksen lakimiehen esittely

§ 8

Odigitria Myllykosken Tsasounan Ystävät ry:n oikaisuvaatimus 27.11.2025 Kaakkois-Suomen ortodoksisen seurakunnan seurakunnanvaltuuston 16.11.2025 tekemään päätökseen Myllykosken tsasounan lakkauttamisesta

Kaakkois-Suomen ortodoksisen seurakunnan seurakunnanvaltuusto on päätöksellään 16.11.2025 vahvistanut seurakunnan kiinteistöstrategian 2026–2030, joka sisältää mm. päätöksen Myllykosken tsasounan lakkauttamisesta 1.1.2026 alkaen.

Vaatimukset:

Oikaisuvaatimuksessaan (**liitteet 8 a-n**) yhdistys vaatii, että kirkollishallitus kumoaa seurakunnanvaltuuston tekemän päätöksen (§ 6 kohta 1), koska päätöksenteko on tapahtunut väärässä järjestyksessä ja perustuen puutteelliseen valmisteluun. Lisäksi yhdistys katsoo, että päätös tsasounan lakkauttamisesta ei ole tarkoituksenmukainen. Yhdistys vaatii asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi, jotta päätöksenteon pohjaksi voidaan hankkia tarkemmat tekniset selvitykset, käsitellä ulkopuoliset rahoitustarjoukset ja varmistaa hallintolain mukaisten periaatteiden toteutuminen.

Yhdistys on toimittanut 15.1.2026 kirkollishallitukselle täydennyksen oikaisuvaatimukseen. Täydennyksen mukaan oikaisuvaatimuksen tekijä on saanut käyttöönsä uusia asiantuntijalausuntoja, jotka osoittavat päätöksenteon pohjana käytetyt tiedot rakennuksen kunnosta ja terveyshaitasta virheellisiksi.

Seurakunnanneuvoston lausunto:

Lausunnossaan 16.1.2026 (**liite 8 o**) seurakunnanneuvosto toteaa mm., (6 §), että yhdistyksellä ei ole sopimusta seurakunnan kanssa tsasounan käytöstä, ylläpidosta yms. Tämän vuoksi yhdistys ei ole Ortodoksisen kirkon laissa 102 §:ssä mainittu asianomainen. Tämän perusteella yhdistyksen oikaisuvaatimusta ei tule lainkaan käsitellä.

Esitys:

Kirkollishallitus ei tutki oikaisuvaatimusta.

Perustelut:

OrtL 99 §:n 1 momentin mukaan kirkon, seurakunnan ja luostarin viranomaisen hallintoasiassa tekemään päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen kirkollishallitukselle. Sillä perusteella, että päätös ei ole tarkoituksenmukainen, oikaisuvaatimuksen saa tehdä vain seurakunnanvaltuuston ja luostarin johtokunnan alistettavasta päätöksestä.

OrtL 102 §:n 1 momentin mukaan oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*). Oikaisuvaatimuksen seurakunnan ja luostarin viranomaisen päätöksestä saa lisäksi tehdä sen jäsen.

Kaakkois-Suomen seurakunnan seurakunnanvaltuuston päätös 16.11.2025 Myllykosken tsasounan lakkauttamisesta ei vaikuta välittömästi Odigitria Myllykosken Tsasounan Ystävät ry:n oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun OrtKL102 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla, minkä vuoksi yhdistys ei ole asiassa asianosaisen asemassa.

Näin ollen on katsottava, että asian laatu ja oikeussuojan tarve huomioon ottaen päätöksen vaikutuksia yhdistyksen etuihin on pidettävä vain välillisinä. Oikeutta hakea muutosta seurakunnanvaltuuston päätökseen ei synny pelkästään päätöksen välillisten vaikutusten perusteella. Myös oikeuskäytännössä (esim. KHO 2021:145 ja KHO 2013:179) ja -kirjallisuudessa on katsottu, etteivät välilliset vaikutukset perusta asianosaisasemaa ja siihen liittyvää oikeutta muutoksenhakuun (Koivuluoma-Paso-Saukko-Tarukannel-Tolvanen, Hallintolainkäyttö, 2020, s. 127).

Asianosaisen asemaa ei yhdistykselle perusta myöskään oikaisuvaatimuksen muuna perusteena oleva näkemys päätöksen epätarkoituksenmukaisuudesta.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Asian näin päättyessä kirkollishallitus toteaa, että oikaisuvaatimuksen perusteluista ilmenevä oikaisuvaatimuksen tekijän huoli pyhäkön kohtalosta on ymmärrettävä. Toimintaohjeena kirkollishallitus kannustaa seurakuntaa ja yhdistystä selvittämään mahdollisuudet esimerkiksi pyhäkön vastikkeettomaan luovuttamiseen yhdistykselle sekä seurakunnan mahdollisuudet osallistua joidenkin palvelusten hoitamiseen samalla periaatteella kuin yksityisten pyhäköiden kanssa laajasti kirkossamme toimitaan.

Palvelukeskuksen lakimiehen esittely

§ 9

Risto Peräsaaren oikaisuvaatimus 28.11.2025 Kaakkois-Suomen ortodoksisen seurakunnan seurakunnanvaltuuston 16.11.2025 tekemään päätökseen Myllykosken tsasounan lakkauttamisesta

Kaakkois-Suomen ortodoksisen seurakunnan seurakunnanvaltuusto on päätöksellään 16.11.2025 vahvistanut seurakunnan kiinteistöstrategian 2026–2030, joka sisältää mm. päätöksen Myllykosken tsasounan lakkauttamisesta 1.1.2026 alkaen.

Vaatimukset:

Oikaisuvaatimuksessaan 28.11.2025 (**liite 9a**) Peräsaari pyytää kirkollishallitusta

1. Ottamaan uudelleen käsittelyyn Valtuuston päätöksen Myllykosken tsasounan sulkemisesta.
2. Ottamaan huomioon seurakuntalaisten ja yhteisön kannan tsasounan säilyttämisen puolesta.
3. Harkitsemaan sopimuksen tekemistä seurakunnan ja “Tsasounan Ystävät” -yhdistyksen välillä tsasounan ylläpidosta.
4. Tunnustamaan tsasounan hengellisen, kulttuurisen ja historiallisen arvon perusteena sen säilyttämiselle.

Seurakunnanneuvoston lausunto:

Lausunnossaan seurakunnanneuvosto (**liite 9b**) toteaa, että seurakunnanvaltuuston päätös 16.11.2025 lakkauttaa Myllykosken tsasouna 1.1.2026 on tehty laillisessa järjestyksessä. Päätöksen on valmistellut seurakunnan kiinteistölautakunta 5.10.2025 ja asian on käsitellyt 12.10.2025 seurakunnanneuvosto, joka on lähettänyt asian seurakunnanvaltuuston päätettäväksi kokouksessa 16.11.2025.

Lausunnossa seurakunnanneuvosto toteaa edelleen, että valtuuston vahvistama kiinteistöstrategia 2026–2030 on erittäin huolella ja perusteellisesti laadittu ja faktoihin perustuva dokumentti, johon on liitetty kaikki ulkopuolisten asiantuntijoiden lausunnot tsasounan kunnosta ja sen vaatimista korjaustoimenpiteistä.

Viimeisenä on saatu 26.11.2025 kiinteistölautakunnan Polygonilta tilaama sisäilmatutkimus, joka vahvistaa muun muassa sen, että tsasounan alakerta on rakenteiltaan vesimärkä, sisätiloissa on mikrobivaurioita ja sen korjaaminen vaatii myös mittavia investointeja.

Seurakunnanneuvosto toteaa, että Museovirasto ei lausunnossaan esitä Myllykosken tsasounaa suojeltavaksi. Myllykosken alue on osa Kouvolan kaupunkia, jossa 14 kilometrin

päässä sijaitsee mittava lailla suojeltu Ristin ylentämisen kirkko. Lisäksi läheisyydessä ovat Haminan ja Kotkan kirkot, joten Myllykoski sijaitsee keskellä tiheintä pyhäkköverkkoa.

Seurakunnanneuvosto toteaa lisäksi, että valtuuston päätöksen mukaan ensisijaisesti pyritään löytämään hirsirungolle kirkollinen käyttö muualla ja viimeisenä vaihtoehtona on purkaminen. Tsasounan esineistö palautetaan alkuperäisiin sijaintipaikkoihinsa Haminan, Haminan hautausmaan ja Kouvolan kirkkoihin.

Oikaisuvaatimuksessaan Risto Peräsaari mainitsee, ettei hän ole päässyt tutustumaan asiakirjoihin kirkkoherranvirastoon. Neuvosto toteaa, että kaikki asiakirjat on mahdollista saada kotiin tutustuttavaksi asiakirjapyyntöillä, jota ei ole kuitenkaan tehty.

Seurakunta julkaisee pöytäkirjat myös seurakunnan verkkosivuilla, jotka uusittiin syksyn 2025 aikana. Tämän vuoksi uusille sivuille oli mahdollista alkaa lisätä tiedostoja 20.11.2025 jälkeen. Tämän jälkeen sinne on lisätty pöytäkirjat ja myös kiinteistöstrategia.

Seurakunnanneuvosto on kokouksessaan 23.3.2025 6§:ssä päättänyt, ettei se solmi yhteistyösopimusta Odogitria -yhdistyksen kanssa, vaan seurakunnanvaltuuston on ensin tehtävä päätös seurakunnan kokonaiskiinteistöstrategiasta.

Seurakunnanvaltuuston käytössä ovat myös olleet kaikki vetoamukset tsasounan säilyttämisen puolesta.

Yhteenvetona seurakunnanneuvosto toteaa, että päätökset on tehty laajan selvitystyön perusteella laillisessa järjestyksessä ja että Risto Peräsaaren tekemä oikaisuvaatimus tulee siten hylätä.

Esitys:

Kirkollishallitus hylkää oikaisuvaatimuksen.

Perustelut:

OrtL 99 §:n 1 momentin mukaan kirkon, seurakunnan ja luostarin viranomaisen hallintoasiassa tekemään päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen kirkollishallitukselle. Sillä perusteella, että päätös ei ole tarkoituksenmukainen, oikaisuvaatimuksen saa tehdä vain seurakunnanvaltuuston ja luostarin johtokunnan alistettavasta päätöksestä.

Tehdessään päätökset oikaisuvaatimuksen kohdissa 1–4 esitettyihin pyyntöihin liittyvistä asioista seurakunta on toiminut sille lain mukaan kuuluvan toimivallan puitteissa. Asiassa ei myöskään ole tullut esille sellaisia seikkoja, joiden nojalla seurakunnanvaltuuston päätöstä 16.11.2025 olisi pidettävä epätarkoituksenmukaisena, minkä vuoksi päätöksen kumoamiselle ei ole perusteita.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Asian näin päättyessä kirkollishallitus toteaa, että oikaisuvaatimuksen tekijän huoli pyhäkön kohtalosta on ymmärrettävä. Toimintaohjeena kirkollishallitus kannustaa seurakuntaa selvittämään yhdistyksen kanssa mahdollisuudet esimerkiksi pyhäkön vastikkeettomaan luovuttamiseen yhdistykselle sekä seurakunnan mahdollisuudet osallistua joidenkin palvelusten hoitamiseen samalla periaatteella kuin yksityisten pyhäköiden kanssa laajasti kirkossamme toimitaan.

Palvelukeskuksen lakimiehen esittely**§ 10****Kaakkois-Suomen ortodoksisen seurakunnan seurakunnanvaltuuston kokouksen 16.11.2025 päätöksen (6 §) vahvistaminen**

Kaakkois-Suomen ortodoksisen seurakunnan seurakunnanvaltuusto on kokouksessaan 16.11.2025 pöytäkirjan 6 §:n kohdalla tehnyt mm. päätöksen, jonka mukaan seurakunta päättää lakkauttaa Myllykosken tsasounan 1.1.2026 alkaen ja ensisijaisesti lahjoittaa rakennuksen muualle siirrettäväksi kirkolliseen käyttöön tai viimesijaisena vaihtoehtona purkaminen, mikäli uutta sijoituskohdetta ei ole. **Liitteet 10 a-c.**

OrtL 98 §:n 1 momentin 1- ja 5 -kohtien mukaan seurakunnanvaltuuston tai luostarin johtokunnan päätös on alistettava kirkollishallituksen vahvistettavaksi, ennen kuin päätös saadaan panna täytäntöön, jos päätös koskee kiinteän omaisuuden myymistä, vaihtamista, muuta luovuttamista, vuokraamista yli kymmenen vuoden määräajaksi, tai panttaamista tai purkamista.

Ort.L 98 §:n 3 momentin mukaan alistetusta päätöksestä tehty oikaisuvaatimus on ratkaisu alustusasian yhteydessä. Alistettua päätöstä ei saa vahvistaa ennen kuin oikaisuvaatimusaika on päättynyt. Seurakunnanvaltuuston päätöksestä ovat Odigitria Myllykosken Tsasounan Ystävät ry ja Risto Peräsaari tehneet oikaisuvaatimukset. Oikaisuvaatimusten johdosta on tehty päätökset esityslistan edellisissä asiakohdissa.

Esitys:

Kirkollishallitus vahvistaa Kaakkois-Suomen ortodoksisen seurakunnan seurakunnanvaltuuston päätöksen 16.11.2025 (6 §), jolla seurakunta on päättänyt lakkauttaa Myllykosken tsasounan 1.1.2026 alkaen ja ensisijaisesti lahjoittaa rakennuksen muualle siirrettäväksi kirkolliseen käyttöön tai viimesijaisena vaihtoehtona purkaminen, mikäli uutta sijoituskohdetta ei ole.

Perustelut:

Ort.L 98 §:n 4 momentin mukaan, jollei alistettu päätös ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä taikka mene viranomaisen toimivaltaa ulommaksi tai ole muuten lainvastainen ja jollei se myöskään ole epätarkoituksenmukainen, se on vahvistettava. Päätökseen voidaan vahvistettaessa tehdä asiasisältöön vaikuttamattomia oikaisuluonteisia korjauksia.

Päätös on seurakunnanvaltuuston kokouksessa 16.11.2025 vahvistaman kiinteistöstrategian 2026–2030 mukainen. Kyseessä ei myöskään ole OrtL 116 § 1 momentissa tarkoitettu suojeltu rakennus, jonka ylläpitoon tulisi varata määrärahat.

Seurakunnanvaltuuston päätöstä on edellä mainittujen seikkojen nojalla pidettävä sekä laillisenä että tarkoituksenmukaisena, minkä vuoksi päätöksen vahvistamiselle ei ole esteitä.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Tiedoksi**§ 11**

- a) Kirkon keskushallinnon ja palvelukeskustoiminnan arviointi ja uudistamisen valmistelu, liitteet 11 a-b.
- b) Suunniteltuja toimia työhyvinvoinnin parantamiseksi, liite 11 c.
- c) Selvitys vuoden 2025 kirkolliskokouksesta, liitteet 11 d-l. *Liitteet ovat salassa pidettäviä, julkisuuslaki 24 § 1.mom alakohta 20.*
- d) Raportti liturgia.fi-sivuston edistymisestä, liite 11 m.

Esitys:

Merkitään tiedoksi.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Muut asiat

§ 12

1) Hiippakuntarakenteen muutostarpeiden selvittämiseksi asetetun työryhmän täydentäminen

Todettiin, että kirkollishallituksen kokouksessa 18.12.2025 on päätetty työryhmän täydentämisestä kollegion seuraavassa istunnossa.

Käsittely:

Asian esittelijänä Jari Rönkkö ehdotti asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi seuraavaan kokoukseen. Mikko Sidoroff kannatti esitystä. Ritva Bly ehdotti asian käsittelyn jatkamista. Tanja Leskinen kannatti ehdotusta.

Tämän jälkeen puheenjohtaja teki seuravan äänestysesityksen: esittelijän ehdottaman asian palauttamisen kannalla olevat äänestävät JAA ja Ritva Blyn ehdottaman asian käsittelyn jatkamisen kannalla olevat äänestävät EI.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin kaksi JAA-ääntä (Mikko Sidoroff ja Matti Tolvanen) ja kolme EI-ääntä (Tanja Leskinen, Ritva Bly ja metropoliitta Arseni). Asian käsittelyä päätettiin siten jatkaa äänin 3-2.

Tämän jälkeen Ritva Bly ehdotti työryhmän täydentämistä seuraavilla henkilöillä: Elsi Takala ja Talvikki Ahonen sekä Talvikki Ahosen kieltäytymisen varalle Elina Palola.

Puheenjohtaja totesi kokouksen olevan yksimielisesti ehdotettujen henkilöiden valinnan kannalla.

Päätös:

Kirkollishallitus päätti täydentää hiippakuntarakenteen muutostarpeiden selvittämiseksi asetettua työryhmää seuraavilla henkilöillä: Elsi Takala ja Talvikki Ahonen sekä Talvikki Ahosen kieltäytymisen varalle Elina Palola.

2) Ortodoksisen kirkon edustajan valitseminen Kolttakulttuurisäätiön hallitukseen

Todettiin, että kirkon edustajana hallituksessa toiminut isä Heikki Harvola on ilmoittanut luopuvansa tehtävästä 8.1.2026 alkaen.

Asian esittelijänä Jari Rönkkö ehdotti isä Jaakko Vainion valintaa hallitukseen.

Puheenjohtaja totesi kokouksen olevan yksimielisesti isä Jaakko Vainion valinnan kannalla.

Päätös:

Kirkollishallitus valitsi isä Jaakko Vainion Ortodoksisen kirkon edustajaksi Kolttakulttuurisäätiön hallitukseen.

Kokouksen päättäminen

§ 13

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.51.

PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS

Kirkollishallituksen istunnon 26.1.2026 pöytäkirja on tarkastettu 2.2.2026 ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi.

Pöytäkirja on lisätty kirkon internetsivuille 3.2.2026 ja määräaika oikaisuvaatimukselle ja valitukselle lasketaan edellä mainitusta päivämäärästä.

Aika ja paikka alussa mainitut

Puheenjohtaja

Arseni

Kuopion ja Karjalan hiippakunnan piispa

Pöytäkirjan tarkastajat

Tanja Leskinen

Mikko Sidoroff

Kirkollishallituksen istunnon sihteeri

Jouni Heino
